LUBLIN, dnia 12 lipca 1930 r.

LUBELSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI

Nr. 24.

NUMER NINIEJSZY

poświęcony jest specjalnie sprawie

Rozporządzenia porządkowego o zapobieganiu pożarom.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

I.

Okólniki, instrukcje i inne zarządzenia wewnętrzne.

203.

PISMO OKÓLNE

Wojewody Lubelskiego do wszystkich Starostów Powiatowych, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych, Prezydentów i Burmistrzów miast, Wójtów, Okręgowych Zarządów Straży Pożarnych, Okręgowych Instruktorów Pożarniczych, Miejscowych Zarządów i Naczelników Straży Pożarnych na terenie Województwa Lubelskiego

w sprawie rozporządzenia porządkowego o zapobieganiu pożarom.

L. 2333/Sm.

W Lubelskim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 26-go czerwca br. Nr. 22, w okólniku skierowanym do Starostów Powiatowych, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych, Prezydentów i Burmistrzów miast, Wójtów, Okręgowych Zarządów Straży Pożarnych, Okręgowych Instruktorów Pożarniczych, Miejscowych Zarządów i Naczelników Straży Pożarnych na terenie Województwa Lubelskiego wskazałem ponownie na szalejącą klęskę pożarów, która szerokim kręgiem obejmuje nasze wsie, osady i miasteczka, obraca w perzynę setki budynków i powoduje zubożenie kraju.

Wezwanie do wytężonej akcji w walce z grozą pożarów skierowałem nietylko do wymienionych wyżej miarodajnych czynników, przestrzegając, że bierność w akcji spotka się z mojej strony zdecydowanie z jaknajostrzejszemi zarządzeniami, ale po przez te czynniki starałem się obudzić czujność całego społeczeństwa i podkreślić grozę katastrofy, wskazując na ilość masowych pożarów na terenie Województwa.

I być może, że wezwanie moje i ostrzeżenie nie zdołało jeszcze dotrzeć do szerokich warstw społeczeństwa, by obudzić czujność i wywołać zdrowy odruch obrony, gdy już nowa fala pożarów w kilku dniach ostatnich obróciła setki gospodarstw w ruinę i spowodowała, że dalsza ogromna wartość dóbr stracona została bezpowrotnie.

Spłonęła wieś Bełcin w gminie Jaszczów, powiat lubelski, Wola-Przybysławska w gminie Garbów powiat puławski, wieś Płonka w gminie Kurów powiat puławski, wieś Dys w gminie Niemce powiat lubartowski, wieś Bełcząc w gminie Tarło powiat lubartowski, wieś Zyrzyn w gminie Zyrzyn, powiat radzyński oraz częściowo miasto Kock.

Celem ułatwienia walki z pożarami i nadania tej akcji podstaw prawnych równocześnie wydaję poniżej zamieszczone rozporządzenie porządkowe o zapobieganiu pożarom z dn. 2 lipca 1930 r. L. 2333/Sm.

Rozporządzenie to podać należy do publicznej wiadomości celem stosowania się do jego postanowień przez odczytanie na sesjach wójtów, burmistrzów, pisarzy gminnych i sołtysów, na zebraniach gminnych osadzkich i posiedzeniach Rad gminnych i miejskich oraz przez rozplakatowanie we wszystkich urzędach państwowych i samorządowych, a nadto omówić na odprawach Policji Państwowej oraz Straży pożarnych.

Lublin, dnia 8 lipca 1930 r.

WOJEWODA LUBELSKI

(—) A. REMISZEWSKI.

203a.

Rozporządzenie porządkowe Wojewody Lubelskiego z dnia 8.VII-1930 r. o zapobieganiu pożarom.

L. 2333/Sm.

Na podstawie art. 108 pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) oraz zgodnie z uchwałą Wydziału Wojewódzkiego powziętą na posiedzeniu w dniu 2.VIII-30 zarządzam co następuje:

I. Zapobieganie pożarom.

§ 1.

Zabrania się:

a) przenoszenia ognia odkrytego w obrębie budynków mieszkalnych i gospodarskich oraz wyrzucania gorącego popiołu na miejsca otwarte, niezabezpieczone odpowiednio;

b) palenia tytoniu w stodołach, gumnach, stajniach, oborach, chlewach, na strychach i poddaszach oraz warsztatach, obrabiających drzewo, składach materjałów łatwopalnych, garażach i t. p.;

c) używania w pomieszczeniach w punkcie b) wymienionych światła o płomieniu odkrytym za wyjątkiem specjalnych, osłoniętych ze wszystkich stron latarni gospodarskich, uniemożliwiających styczność płomienia z materjałami palnemi;

d) młócenia lokomobilą parową, niezaopatrzoną w iskrochron lub odpowiedni ochraniacz, w obrębie budynków, krytych materjałami łatwopalnemi;

e) strzelania w obrębie budynków z ładunków zawierających palne przybytki;

f) pozostawiania dzieci w budynkach przy rozpalonych ogniskach bez dozoru osób odpowiedzialnych, względnie w okolicznościach, umożliwiających dzieciom wzniecenia ognia, zabawę zapałkami, zapalniczkami i t. p.;

g) używanie nafty, benzyny i innych łatwopalnych płynów do rozpalania ognia w paleniskach pieców i kuchni;

h) gromadzenia w miejscach wykonywania robót stolarskich, kołodziejskich i t. p. wiórów i trocin ponad produkcję dzienną;

i) suszenie przędzy, lnu i konopi na piecach lub w pobliżu tychże;

k) urządzania ołtarzy w czasie procesji Bożego Ciała w pobliżu łatwopalnych budynków, t. j. krytych materjałem łatwopalnym w szczególności słomą;

l) przechowywania łatwopalnych materjałów, jak drzewo, węgiel, siano, słoma, meble i t. p. na strychach domów mieszkalnych.

§ 2.

Palenie ognisk, spalanie śmieci, odpadków oraz wypalanie beczek w obrębie zabudowań lub w sąsiedztwie stogów i stert jest bezwzględnie wzbronione. Powyższe czynności dozwolone są nie bliżej niż w odległości 100 metrów od budynków lub stert, zaś wypalanie sitowia, łąk i t. p. tylko po uprzedniem zawiadomieniu władzy gminnej lub posterunku policji, albo najbliższej straży pożarnej i winno się odbywać zawsze w warunkach, uniemożliwiających przeniesienia się ognia na zabudowania lub lasy.

O ile chodzi o rozgrzewanie dziegciu, smoły, asfaltu, to czynności te mogą być uskuteczniane w odległości co najmniej 6 metrów od zabudowań i łatwozapalnych przedmiotów. Podczas tych czynności kocioł winien być nakryty pokrywą, a obok winna być przygotowana dostateczna ilość piasku dla zasypania w razie potrzeby płomienia.

§ 3.

Rozpalanie ognisk w lasach i w odległości 100 metrów od lasów w czasie od 1 kwietnia do 1 listopada jest wzbronione. Wyjątek stanowią ogniska, konieczne do ugotowania strawy dla osób pracujących w lasach. Ogniska te można rozpalać przy zachowaniu następujących ostrożności:

a) przed rozpaleniem ogniska winna być zgrabiona ściółka w promieniu 1 metra od ogniska;

b) ogniska należy nieustannie pilnować;

c) przed opuszczeniem ogniska należy je zagasić i zasypać ziemią.

Palenie kory, gałęzi i odpadków, pozostałych po wyrębie i obróbce drzewa, dozwolone jest tylko pod nadzorem administracji leśnej z zachowaniem warunków, przewidzianych w § 2 dla wypalania łąk.

Palenie tytoniu w lasach przez osoby niezatrudnione w nim, jest w czasie od 1 kwietnia do 1 listopada wzbronione.

§ 4.

Palenie ogni sztucznych, puszczanie rakiet, fajerwerków w pobliżu osiedli wiejskich dozwolone jest za uprzedniem zezwoleniem zarządu gminy i w każdym razie nie bliżej, niż w odległości 200 metrów od najbliższych budynków, stert, lasów, zagajników i t. p.

W miastach i osadach powyższe czynności mogą być uskuteczniane za zezwoleniem zarządu gminy w warunkach uzależnionych od okoliczności miejscowych.

II. Obowiązki ludności ze względu na niebezpieczeństwo pożaru.

§ 5.

Każda osoba w razie zauważenia pożaru lub powzięcia wiadomości o wybuchu pożaru obowiązana jest natychmiast zaalarmować o tem mieszkańców odnośnego osiedla lub zawiadomić o tem najbliższą władzę gminną (burmistrza, wójta, sołtysa), posterunek policji państwowej albo straż ogniową. Do celów alarmu należy użyć najbliższych będących do rozporządzenia urządzeń alarmowych.

§ 6.

Jeżeli chociażby jedno z zabudowań nieruchomości pokryte jest materjałem łatwopalnym, właściciel jej obowiązany jest posiadać stale po jednem wiadrze, siekierze, łopacie, tłumnicy oraz beczkę napełnioną wodą, o ile w pobliżu budynków t. j. w odległości co najwyżej 30 m. niema innego zbiornika wody (rzeka, staw, sadzawka lub inny sztuczny zbiornik). Bęczkę można opróżnić z wody dopiero z nastaniem mrozów.

Przedmioty te winny być przeznaczone wyłącznie do celów przeciwpożarowych i znajdować się stale w miejscach dla każdego łatwo dostępnych.

Niezależnie od rodzaju pokrycia dachów właściciele każdych 10 sąsiadujących z sobą budynków mieszkalnych, oznaczonych w poszczególnych osiedlach przez władzę gminną, obowiązani są utrzymywać stale w miejscach dostępnych cztery bosaki, cztery wiadra, jeden topór i jedną trąbkę (bekadło), przeznaczone wyłącznie do celów przeciwpożarowych.

W miejscowościach, w których istnieje należycie zorganizowana straż ogniowa, może wojewódzka władza administracji ogólnej na wniosek właściwego zarządu gminnego zwolnić mieszkańców od obowiązku, przewidzianego w ustępie poprzednim.

§ 7.

W warsztatach, w których się obrabia łatwopalne materjały (stolarskich kołodziejskich, stelmachowskich, tokarskich, bednarskich, powroźniczych, przędzalnianych, tkackich i t. p.) winny się znajdować stale kadzie z wodą oraz 2 wiadra ewent. gaśnice.

§ 8.

Sprawę czasowego użycia wód publicznych i prywatnych w wypadku pożaru reguluje art. 130 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 62, poz. 574).

§ 9.

Na wezwanie właściwych władz (§ 13), każdy mieszkaniec osiedli w promieniu 15 km. od miejsca pożaru posiadający konie, wozy lub samochód (y), obowiązany jest w razie alarmu dostarczyć konie wraz z uprzężą, a w razie potrzeby z wozem, względnie samochód z obsługą na miejsce wskazane. Konie i samochody ciężarowe mają być użyte do przewiezienia strażaków, sikawek, beczek i innych narzędzi pożarnych oraz dla wożenia wody na miejsce pożaru, samochody zaś osobowe jedynie do przewożenia poparzonych i rannych.

Obowiązkowi powyższemu nie podlegają konie i samochody, których właściciele z mocy innych przepisów zwolnieni są od świadczeń.

Pozatem każdy mieszkaniec na żądanie właściwych władz lub organów obowiązany jest:

a) dostarczyć wszelki sprzęt ratunkowy, stanowiący jego własność, a więc: beczki, wiadra, drabiny, bosaki, łopaty, siekiery, tłumnice i t. p.;

b) zezwolić na przejście lub przejazd przez jego terytorjum strażakom, śpieszącym do pożaru;

c) przyjąć na przechowanie mienie pogorzelców, części ubrania i ekwipunku strażackiego, złożone u niego przez władze gminne, policję lub straż pożarną.

§ 10.

Wszyscy mieszkańcy, a w pierwszej linji bezpośredni sąsiedzi objętej pożarem nieruchomości obowiązani są na wezwanie właściwych władz lub organów wziąć udział osobiście pod kierownictwem osób, uprawnionych do prowadzenia akcji ratunkowej w gaszeniu pożaru przez:

a) dostarczenie i podawanie wody w naczyniach;
b) prace przy sikawkach i innych narzędziach strażackich;
c) usuwanie przedmiotów zagrożonych przez ogień.

Przed ugaszeniem pożaru, nikt przy nim zatrudniony nie może się oddalać bez zezwolenia kierownika akcji obronnej.

Od wyszczególnionych w niniejszym paragrafie obowiązków zwolnione są osoby chore dotknięte ułomnością fizyczną, kobiety, starcy i dzieci do lat 16, oraz pełniący w danej chwili obowiązki służbowe urzędnicy państwowi i komunalni, oraz osoby duchowne.

§ 11.

W wypadku pożaru lasu wszyscy okoliczni mieszkańcy wolni od pracy mają stawić się na wezwanie właściwych władz lub organów na miejsce pożaru.

Wezwani do gaszenia pożaru lasu winni stawić się z siekierami, łopatami, motykami i innemi narzędziami, potrzebnemi do gaszenia pożaru.

Jeżeli pożar lasu trwa dłużej niż połowę doby, powiatowe władze administracji ogólnej mają prawo wyznaczyć zmiany grup ratowniczych z pośród mieszkańców gmin okolicznych, położonych w promieniu do 15 kilometrów.

III. Organizacja akcji ratowniczej.

§ 12.

Stróże nocni winni być zaopatrzeni w trąbki (bekadła) i zwracać bacznie uwagę na powstające pożary, alarmując o tem niezwłocznie.

W każdej wsi przed domem sołtysa, względnie urzędem gminnym, a w miastach w miejscu przez Magistrat wyznaczonem winien się znajdować dzwon lub inny przyrząd alarmowy. Przepis ten nie obowiązuje, o ile w danej miejscowości znajduje się straż pożarna, posiadająca przyrządy alarmowe.

Przyrządy alarmowe można używać jedynie w wypadku pożaru lub na skutek alarmu, zarządzonego przez właściwe władze lub organa, względnie przez naczelnika lub instruktora straży pożarnej.

Osoby, instytucje, posiadające syreny fabryczne, telefony, dzwony i t. p. obowiązane są na żądanie osób powołanych umożliwić dokonanie alarmu zapomocą tych przyrządów.

§ 13.

Właściwemi władzami i organami, powołanemi do wydawania zarządzeń przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu są władze gminne (burmistrz, wójt sołtys), a w razie ich nieobecności komendant miejscowego oddziału policji państwowej względnie w jego zastępstwie każdy inny funkcjonarjusz Policji Państwowej.

Kierownictwo akcją ratowniczą należy do wymienionych w ustępie poprzednim władz i organów do czasu przybycia na miejsce pożaru straży pożarnej, której naczelnik obejmuje następnie kierownictwo.

Wszystkie osoby, biorące udział w akcji obronnej pogorzelcy i mieszkańcy domów zagrożonych winni się bezwarunkowo podporządkować zarządzeniom kierownika akcji ratowniczej, zmierzającym do opanowania i niedopuszczenia ognia do innych zubudowań.

§ 14.

Władze gminne (burmistrz, wójt, sołtys) dokonywują przynajmniej raz na rok, a zwłaszcza w porze letniej, wraz z przedstawicielem miejscowej straży pożarnej przeglądu wszystkich narzędzi i urządzeń, przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu, oraz sprawdzają jak najczęściej, czy ludność przestrzega zawartych w nim przepisów.

Każdy mieszkaniec osiedla obowiązany jest wskazanym wyżej osobom umożliwić przeprowadzenie kontroli przeciwpożarowej w obrębie swej posiadłości.

Wyżej wymienione władze ustalą corocznie kolejność dostarczania zaprzęgów i samochodów w obrębie każdej miejscowości, aby o ile możności uniknąć dorywczej rekwizycji. Również winno być ustalone zgóry dopuszczalne obciążenie ładunkowe na każdą parę koni i na każdy samochód na wypadek pożaru, z uwzględnieniem miejscowych warunków drogowych.

IV. Przepisy końcowe.

§ 15.

Przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia podlega karze grzywny do 500 złotych lub karze aresztu do dni 14, albo obu tym karom łącznie.

Odpowiedzialność za przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia przez niepełnoletnich lub bezwłasnowolnych ciąży na rodzicach lub osobach sprawujących opiekę, w wypadkach stwierdzenia braku dozoru z ich strony.

§ 16.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi z dniem 12 lipca 1930 r.

Lublin, dnia 8 lipca 1930 r.

WOJEWODA LUBELSKI

(—) A. REMISZEWSKI.

Redakcję zakończono 10 lipca 1930 roku.

Cena niniejszego numeru wynosi 50 gr.

Prenumerata Lubelskiego Dziennika Wojewódzkiego wynosi w bieżącym roku 30 zł., w III kwartale **7 zł.**
Adres **Redakcji i Administracji:** Urząd Wojewódzki w Lublinie, ulica Niecała 14 parter, pokój № 56.
Administracja przyjmuje ogłoszenia do Lubelskiego Dziennika Wojewódzkiego instytucyj społecznych i użyteczności publicznej, zaś od osób prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i wymienionych instytucyj. Cena za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce wynosi 50 gr., 1 szpaltę — 30 zł., 1 stronę — 60 zł. Jednokrotne ogłoszenie o zagubieniu dokumentu wynosi 2 zł. 50 gr., a trzykrotne 7 zł. 50 gr. Ogłoszenie o rejestracji stowarzyszenia wynosi 5 zł.
Wszelkie należności należy wpłacać do Pocztowej Kasy Oszczędności na konto czekowe № 100.200.

Odbito w Drukarni „Przełom" Lublin, ul. Kościuszki № 2.